

VÅRSNØJAKT – EN SKAM FOR “MILJØNASJONEN” NORGE

Det er skjedd noe historisk og nedverdiggende innen norsk rovdyrforvaltning, som fører til at det blir beklemmende å røpe at en er fra “miljønasjonen” Norge i framtiden. Tenk, 1800-tallets vårsnøjakt på bjørn er gjeninnført. En barriere er brutt ved fellingen av bjørnen i Vinje den 15. mars 2012. Merk datoen. Og det har skjedd mens vi fremdeles er freidige nok til å heve den grønne pekefingeren til andre land, for eksempel Russland, som faktisk gikk motsatt vei i fjor og innførte en lov mot hijakt på bjørn, og faktisk mot all jakt på snø.

Etikk er et grunnleggende begrep innenfor natur- og miljøvern, og har alltid vært det, enten det har gitt seg uttrykk i den rådende dybdeøkologien/økosofien til Arne Næss, eller tidligere Albert Schweitzers biosentrisme, hans “ærefrykt for livet” hvor liv er identisk med vilje til liv. På samme måte som “vilje til liv” for mennesket, betyr å streve etter å opprettholde livet, så gjelder det samme for all “vilje til liv”. Alle levende skapninger har en selvskreven rett til å forsøke å opprettholde livet som best de kan. Og denne retten har ikke mennesket moralsk rett til å nekte dem. Slike etiske holdninger er forutsetningen for å forstå hvorfor så mange mennesker i dette landet er bestyrtet over at politikerne kan akseptere slike vedtak som vårsnøjakt. Det er totalt etisk forkastelig å kaste seg over et dyr som er i en slik tilstand som bjørnen er i når den forlater hiet. Sovekammeret til levende vesener har alltid, i moderne tid, vært fredet område. Også fordi det kan inneholde barnekammer.

Denne retten gjelder selvsagt også bjørnen som groggy etter en lang vintersøvn er i ferd med å forlate hiet, eller nettopp har gjort det. All forskning viser at det siste en nyvåknet bjørn er interessert i er sauekjøtt. Det tar et par uker med romstening rundt hiet før bjørnen forlater det, og enda lengre før fordøyelsen er kommet ordentlig i gang. I mellomtiden har den som regel begitt seg på vandring, og befinner seg langt unna når sauene slippes ut på utmarksbeite.

Hvis vårsnøjakt blir innført, er det også mange andre faktorer inne i bildet. Det er svært få jeg kjenner i Skandinavia, om noen, som er i stand til å se forskjell på ei binne og en hannbjørn på avstand, særlig fra helikopter. Ved å skyte i slike situasjoner, viser forskning, spesielt fra Russland, at sjansen er stor for at en skyter ei binne med årsunger. Dette var en av grunnene til at den nye russiske loven ble innført. Det viste seg at svært mange skutte binner hadde melk i jurene, og at jegerne ikke hadde oppdaget årsungene som hadde gjemt seg oppe i nærliggende trær. Flere eksempler på ihjelfrosne unger ble funnet i ettertid. I ett tilfelle hadde et lite nøste regelrett frosset fast i en trestamme.

Dessuten er slike påstander som at binner med årsunger venter til det er bært før de forlater hiet, og derfor ikke blir påvirket av vårsnøjakt, i bestefall en regel med svært mange unntak. Jeg har sjøl observert binne med årsunger, eller spor etter slike, flere ganger på vårsnø i Sverige.

De mikroskopiske yngle/binneområdene vi har i Norge, grenser til Sverige, Finland og Russland, og består av deler av Hedmark, indre deler av N-Trøndelag, indre Troms, Anarjohka og Pasvik. Det er naivt å tro at en unngår å skyte binner på vårsnø, bare en passer på ikke å jakte i disse binneområdene. Når det i praksis er fritt fram for jakt på utsiden, vil mulighetene til å øke antall ynglinger fra dagens ynkelige 6 ynglinger til bestandsmålet på 13 bare være illusorisk. Dermed vil en oppleve at det i økende grad skytes binner med bortgjemte årsunger i åra som kommer.

I §9 i viltloven står det at alt vilt er fredet i yngletiden. Viltloven §9 sier klart at jakttiden ikke skal legges til yngletiden. Denne paragrafen skiller ikke mellom hvorvidt det dreier seg om yngleområder eller ei.

Bjørnen er veldig følsom for menneskelige forstyrrelser, det være seg motorisert skogsarbeid, elgjakta og lignende. Det har vært målt betydelig økning i puls og blodtrykk under vintersøvn, selv når et fly passerte høyt over hiet. Vårsnøjakt vil nødvendigvis foregå i kjente hiområder, og vil derfor bli enda en forstyrrende faktor. Forskning viser at drektige binner som blir skremt ut av hiet sitt mister ungene i over 60% av tilfellene, i motsetning til de mer fredelige hiperiodene hvor bare 6% av ungene går tapt. Minst 67% av de bjørnene som ble skremt ut av hiet sitt, forlot det etter å ha blitt forstyrret av menneskelig aktivitet, slik som jakt (spesielt løshundjakt). Mange bjørner forlater hiet ved menneskelig aktivitet allerede innenfor en avstand på 200 meter.

Slike stressende opplevelser er belastende på mange måter. Det å bytte hi innebærer først å velge en ny plass, deretter forberede et nytt hi i frosne omgivelser med mye snø. Derfor velger mange bjørner å la være å lage et nytt hi. Det hender svært ofte at binner som skremmes ut av hiet, etterlater seg små årsunger, som dermed sulter og fryser i hjel. Målinger viser at slike forstyrrelser fører til store vekttap for bjørnen. Helsetilstanden forverres, noe som også kan påvirke forplantningen.

Som en ser påvirkes altså bjørnens hiopphold av vårsnøjakt. Dessuten viser all erfaring at veien til hijakt også blir kortere i det en tillater vårsnøjakt. En omfattende undersøkelse viser at et stort flertall av Norges befolkning ønsker rovdyra velkommen, noe som igjen viser hvor viktig dyrevelferd og etikk er for Nordmenn. Det gjenstår å se om dette også gjelder politikerne.

Skrevet av Thorolf Lie